

Farkas Zsuzsanna (SZTE JGYPK):

Nem formális és informális nevelés a vajdasági cserkészmozgalomban

Kulcsszavak: cserkészzet, cserkészmódszer, transz-történelmi értékek, neveléstörténet

A cserkészmozgalom 1908-ban Angliában vette kezdetét Baden-Powell vezetésével, amely nagy népszerűségnek örvendett, gyors ütemben fejlődött, és nyert teret világszerte. A magyar cserkészzet bölcsője a Délvidékhez, Nagybecskerekhez köthető, mivel Králik László piarista gimnáziumi tanár az iskola évkönyvében jelentette meg az alapító könyvének magyar fordítását. Egy tárgyi emlék, a nagybecskereki cserkészszerep zászlója enged arra következtetni, hogy a korszakban valamilyen cserkészmunka folyt a térségben. A cserkészmozgalom térnyerését megtörte az első világháború, de a háborús körülmények ellenére is több magyarországi településen folyt a cserkészmunka. Az első világháborút követően újrászerveződött Magyarországon a Cserkészszövetség, és a Szerb–Horvát–Szlovén Királyságban is megalakult a Savez Izvidnika i Planinika cserkészszervezet. A Szerb–Horvát–Szlovén Királyságban, majd Jugoszláviában is működtek magyar nyelvű vagy erős magyar rajjal rendelkező cserkészcsapatok a Délvidéken, amelynek visszacsatolását követően több új cserkészcsapat is alakult, ezek a Magyar Cserkészszövetséghez tartoztak. A vezetőképzési rendszert az 1920-as években kezdték kidolgozni és fejleszteni magyarországi vezetők, amely azóta is alapját jelenti a vezetőképzésnek. A második világháború alatt magyarországi vezetők képezték ki a cserkészmódszerrel a délvidéki cserkészvezetőket. A második világháborút követően megalakult a Savez Izviđača Srbije szervezet, amelyhez több magyar cserkészcsapat is csatlakozott. A vajdasági magyar cserkészmozgalom 1989-ben Muzslyán kezdte meg újból tevékenységét, majd 1992-ben lett hivatalosan bejegyzett szervezet a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség. A cserkészmódszer (kisközösségi-őrsi rendszer, cselekedve tanulás, fogadalom és törvények stb.) alkalmazásával napjainkig ifjúságnelvelő munkát végez a szövetség Vajdaságban, több mint 15 cserkészcsapatban. A történelmi sorsfordulók hatással voltak a cserkészmozgalom működésére, de a mozgalom által vallott társadalmi értékek ugyanazok maradtak.